

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

İzmir-Ovacık-Bergama ile başlayan, Balıkesir-Havran, Artvin-Carettepe, Uşak-Eşme-Kışladağ, Tunceli-Ovacık, Erzincan-İliç ve İzmir-Efemçukuru ile devam eden çalışmalar Çanakkale-Balıkesir-Kazdağları'nda yaşanan ekolojik kriz ile altın madenciliğinin ülkemize kazandırdıkları ve kaybettirdiklerinin neler olduğu konusunda bir muhasebe yapılmasını zorunlu hale getirmiştir. (Ayrıca Maden İşleri Genel Müdürlüğü, Balıkesir, Çanakkale, Gümüşhane ve Kırşehir illerindeki rezerv alanları da bu ay ihaleye çıkarmıştır.)

Altın madeni işletmeciliğinde, günümüzde ekonomik bazda tek geçerli yöntem, siyanür liçi yöntemidir. Siyanür liçi yöntemiyle yapılan maden ve kimya işletmesinde, doğada zararsız halde bulunan ağır metallerin aktive olduğu, havaya, suya, toprağa karışarak çevre sağlığı ve canlı yaşamı için büyük risk oluşturduğu bilinmektedir. Bu tür işletmelerde büyük ekolojik yıkımlara yol açan kazalar meydana gelmektedir. Örneğin; Papua Yeni Gine'de 1984 yılında 2100 metrelik dağın tıraşlanması sonucunda yoğun yağmurlar sonucu akan siyanürlü toprağın yüzünden bölge halkı göçmüş; Romanya'da Esmeralda altın madenindeki atık havuzunun yıkılması sonucu 100 bin metreküp siyanürlü atık Tuna Nehri'ne karışmış, Macaristan, Sırbistan, Ukrayna ve Bulgaristan'daki doğal hayatı zarara uğratan felaketler yaşanmıştır. Siyanürlü altın madenciliği bugün ABD'nin Montana Eyaleti'nde yasaklanmış, Colorado Eyaleti'nde yasaklanması için yasal işlemler başlatılmıştır.

Bu arada 26.5.2004 tarihli 5177 Sayılı "Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun" ile birlikte onbir yasada önemli değişiklikler yapılmıştır. Değişiklikle; orman alanları, milli parklar, özel koruma bölgeleri, ağaçlandırma alanları, tabiat alanları, özel koruma bölgeleri, doğal ve kültürel sit alanları, tarım alanları, meralar, sulak alanlar, kıyılar, karasuları, kentlerin imar alanları, turizm bölgeleri, su havzaları madencilik faaliyetine açılmıştır.

Faaliyetlerin ÇED ve gayri sıhhi müessese izin süreçlerinin Bakanlar Kurulu'nun çıkartacağı yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür. Maden arama faaliyetleri ÇED kapsamı dışına çıkarılmış, arama ruhsatları ile toplam rezervin % 10'unun işletilmesine ve satışına izin verilebilmesinin önü açılmıştır.

Altın madencilerinden, "ruhsat sahibi tarafından beyan edilen" ocak başı satış fiyatı tutarının yalnızca %2'sinin devlet hakkı olarak alınacağı düzenlenmiştir. Yasa değişikliğine dayanılarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkartılan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği ile doğal ve kültürel varlıkların yasal güvenceleri ortadan kaldırılmıştır.

Bunun dışında Katma Değer Vergisi Yasası'nda yapılan değişiklikle "Altın, gümüş ve platin ile ilgili arama, işletme, zenginleştirme ve rafinaj faaliyetlerine ilişkin olmak üzere, bu faaliyetleri yürütenlere yapılan teslim ve hizmetler" KDV'den muaf tutulmuştur.

Bu durumda adı geçen bölgelerde altın madenciliğinin yapılması durumunda iddia edildiği üzere oluşacak ekonomik büyüme ile yaşanacak ekolojik, sosyolojik ve hukuksal yıkım sonucunda oluşacak zararın karşılaştırılması araştırılmalıdır.

1. Ülkemizde yapılmakta olan altın madenciliğinin milli gelire katkısı,
2. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından altın aramasına izin verilen şirketlerin çıkarttıkları altın miktarları ve bu miktarın Hazine'ye kalan kısmının araştırılması,
3. Altın madenciliğinin aranması, sondajı ve üretimi işlemleri esnasında toplam ne kadar kişiye istihdam sağlandığının tespit edilmesi,
4. Altın madenciliğinin aranması, sondajı ve üretimi sonucunda zarar görecektir sektörlerin ve bunun neden olacağı insan göçü gibi sonuçların oluşturacağı toplumsal maliyetin hesaplanması,
5. Siyanürle altın aramanın yaratacağı ekolojik tahribatın tespit edilmesi,
6. Altın madenciliğinin zarar vereceği sektörlerden oluşacak işsizlik oranı ve yaratacağı ekonomik küçülmenin sorunlarının araştırılması amacı ile;

Anayasamızın 98, İçtüzüğümüzün 104 ve 105. maddeleri gereğince Araştırma Komisyonu kurularak araştırılmasını saygılarımızla arz ederiz. 23/11/2007

10 / 82-2501 / 5645

1. Mehmet Ufuk URAS - İstanbul
2. Mümin İNAN - Niğde
3. Şerafettin HALİS - Tunceli
4. Selçuk AYHAN - İzmir
5. Ensar ÖĞÜT - Ardahan
6. Hüseyin PAZARCI - Balıkesir
7. Oğuz OYAN - İzmir
8. Muharrem İNCE - Yalova
9. Necla ARAT - İstanbul
10. Mustafa VURAL - Adana
11. Recai BİRGÜN - İzmir
12. Hasan MACİT - İstanbul
13. Hüseyin MERT - İstanbul
14. Ayşe Jale AĞIRBAŞ - İstanbul
15. Süleyman YAĞIZ - İstanbul
16. Harun ÖZTÜRK - İzmir
17. Hasan ERÇELEBİ - Denizli
18. Emrehan HALICI - Ankara
19. Kamer GENÇ - Tunceli
20. Tacidar SEYHAN - Adana